

logetika, dogmatika, moralika, bibličke znanosti i ako su to važne posebne naučne grane. Nalaze se pak nazivi kao što su bioklimatologija, homeopatija, hemetologija, pa čak i feminizam. To je potrebno u novom izdanju popraviti.

Radi nastalih novih životnih i političkih prilika u kojima će se odsele razvijati hrvatska znanstvena djelatnost, bit će od prijeko nužde, da ovaj vodič što skorije izađe u novom prerađenom izdanju, koje će odgovarati stvarnom položaju u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. **A. Ž.**

Rogošić Dr. Fra Roko: Priručnik crkvenog prava s posebnim obzirom na župnike. Svezak prvi: Pristup, Opće i Osobno pravo, Zagreb 1941. Vel. 8, str. XVI—599. Cijena 100 Kuna.

Ovo djelo je novi doprinos kanonskopravnoj literaturi kod nas. Sadržaje uz uvodna poglavlja komentar općih pravnih norma i osobnog prava, t. j. prve dvije knjige Zakonika. Djelo je plod autorova rada kao profesora kanonskog prava, ali je očito da to nisu sama školska predavanja. Naročitu pažnju posvetio je autor župskom pravu, gdje opet posebno mjesto zauzima partija o župskom uredu (str. 347—458), što je pisac obradio s mnogo truda i potpuno iscrpivo. Ova sama partija bila bi vrijedna da se posebno odštampa, jer je i onako zasebna cjelina, a vrijedila bi mnogo svim svećenicima u duhovnoj pastvi. Opširno, možda i više nego bi se u ovakovom jednom priručniku smjelo očekivati, obrađeno je odgovarajuće pravo istočnih crkava, a također i građansko pravo raznih naših pravnih područja. Djelo može odlično poslužiti kao priručnik našim dušobrižnicima. Autor mu je posvetio mnogo truda i rada, što se vidi iz svake stranice, a isto tako iz upotrebe bogate literature. Djelo je bez sumnje vrlo uspjelo, pa se možemo veseliti i nadati da će naskoro moći ugledati svijetlo i druga dva sveska, od kojih će, kako autor navješćuje, drugi sadržavati stvarno pravo (III. knjiga zakonika), a treći procesualno i kazneno pravo (IV. i V. knjiga zakonika).

Moramo spomenuti, da bi se mnoge stvari mogle izostaviti bez ikakove štete, kao na pr. tekstovi raznih konkordata, tekst zakona o izvanjskim odnosima katol. Crkve od 7 maja 1874, dugi izvatici iz I. zagrebačke sinode, slučajeви iz »Consultationes iuris canonici«, statistički obrasci i t. d.

Autor posvećuje posebnu pažnju pravnoj terminologiji, ma da u tome nije, kako se čini, najbolje sreće. Za redovnike (religiosi) upotrebljava termin »duhovnik«, dok je kod nas već posve udomaćen termin »redovnik«; duhovnik i duhovnici odgovara latinskom clericus, clerici. Prema tome i clericalis duhovnički a ne klerikalni. — Nespretnan je izraz klerikalna religija za religio clericalis mjesto hrvatskog: duhovnička družba. Isti taj izraz drugi put pisac označuje kao: klerikalna duhovnička zajednica (v. na pr. str. 493, 529 i t. d.).

Ne uvjerava nas dokazivanje autora na str. 461, da župskog vikara, ako se radi o župama punopravno ujedinjenim samostanima, Ordinariju prezentira moralna osoba. Sam tekst i kontekst kanona 471, na kojeg se autor poziva, to ne iziskuje. Naprotiv se u § 2 toga kanona stavlja redovnički poglavar, a ne samostan; dakle izričito drukčije nego ako se

radi o kaptolu ili kojoj drugoj moralnoj osobi. Zašto se baš izričito stavlja redovnički poglavar, a ne moralna osoba? Izvod iz franjevačkih konstitucija, čini se, ne pogađa točno predmet, jer terminologija konstitucija ne odgovara onom što autor hoće, naime jedino i samo kanonu 456. Rađe odgovara kanonu 451 § 2.

Ne možemo se također složiti s izvodima pisca na str. 548, da je svaka crkva uz samostan samostalna moralna osoba; nema dvije moralne osobe samostalne ni ondje gdje je župa punopravno ujedinjena sa samostanom, a zašto bi bila u svakom slučaju, ako je crkva uz samostan, pa i u slučaju da je pravno ujedinjena sa samostanom, i to upravo zato što se radi o pravnom ujedinjenju moralnih osoba.

Isto tako ne možemo se složiti s tumačenjem o pravnom značaju crkve, kod koje rezidira redovnička zajednica. Mi smatramo da nije identično: crkva kod koje rezidira redovnička zajednica (kan. 609) i crkva koja pripada redovničkoj zajednici (kan. 630 § 4), pa prema tome nije svaka crkva, kod koje rezidira redovnička zajednica eoipso redovničke zajednice, t. j. ne pripada redovničkoj zajednici, ako nema nekog drugog pravnog naslova osim aktualne rezidencije. U kanonu 630 § 4 treba, mislimo, tražiti determinaciju odredbe kanona 609 odnosno 515 baš u pogledu uprave imovinom.

Dr. K. Karin.

Kalt Edmund, Werkbuch der Bibel, I. Bd, das alte Testament. Mit 36 Werkbilden und entsprechenden Erklärungen als Beilage, Freiburg im Breisgau 1941. Herder & Co. Str. XVI + 523, platn. vez. RM. 10.60.

Neosporna je činjenica, da je Biblija ili Sveto Pismo u čitavoj literaturi čovječanstva nešto tako izvanredno, da se s pravom naziva »Kraljicom svjetske književnosti«, jer ni o kojem literarnom djelu nije napisana tolika, tako opsežna i svestrana literatura, kao što o Bibliji. Počevši od njezinih prijevoda na stotine i stotine kulturnih jezika. njezinih raznovrsnih tumačenja u obilnoj egzegetskoj literaturi, pa do nebrojenih djela, koja obrađuju mnoga zasebna pitanja od neiscrpjivih problema Biblije uvijek se može naći novih pobuda i gledišta, da se piše o ovoj knjizi. Kako se pak u današnje vrijeme sve većma pobuđuje interes za biblijska pitanja i u širim obrazovanim slojevima, nailazi se na potrebu, da se udovolji zahtjevima i očekivanjima tih slojeva sa strane stručnjaka na takav način, koji je pristupačan shvaćanju ovih čitalačkih krugova. Zato je zaslužni bibličista Kalt priredio ovaj priručnik o Bibliji, koji bi imao u neku ruku zamijeniti Schuster-Holzammerov Handbuch der Biblischen Gerschichte, ali ipak na mnogo različitiji i lakši i u sadašnjim prilikama zgodniji način.

U ovom svesku obrađen je Stari Zavjet. Pisac nakon nekoliko uvodnih poglavlja o bitnim obilježjima Biblije i njezinom svrhunaravnom značenju usljed upliva Božjeg nadahnuća izlaže hronološkim redom sadržaj i kratko tumačenje biblijskih događaja na osnovu povijesnih i proročkih knjiga. Na svršetku pak dodaje ukratko prikaz glavnih misli i sadržaja poučnih i pjesničkih knjiga. U tom se znatno razlikuje od Schuster-Holzammerova načina obradbe, koja je pretežno težim stilom